

Marija iz Cateža; Keser Ivanka iz Brežic; Mlekuž Zora iz Kroga; Razinger Gizela iz Gorij; Divjak Vera iz Ljubljane; Gorišek Simon iz Dol. Lendave; Trojar Ivana, otroška vrtnarica iz Velenja; De Toni Terezija iz Begunj; Burja Rihard iz Gor. Radgone; Škerle Antonija iz Komende; Tavzav Marija iz Lippe; Dacar Serafina iz Jesenic; Rodič Justina iz Stopič; Brandstätter Marija iz Gor. Tuhinja; Benedikt Marija iz Bleda; Ravbar Ciril iz Stare vasi; Černe Danica iz Bleda; Rakovec Iva iz Velenja; Burja Ljudevit iz Kostanjevice; Debeljak Ivana iz Ribnice; Rabič Berta iz Jesenic; Rečnik Ivana iz Zg. Sv. Kungote; Schiller Avrelja iz Dobljč; Mlekuž Vladislav iz Boh. Bele; Prestor Ana iz Moravč; Dolenc Marija iz Planine; Duh Amalija iz Sv. Trojice; Lobe Avgusta iz Lipoglava; Petrišič Avgust iz St. Vida; Lubej Franja iz Ljutomera; Ljubič Vinko iz Koprivnika; Ljubič Ana iz Koprivnika; Ribič Marija iz Strigove; Šulin Matko iz Toplic; Lujnik Mirko iz Lokavca; Möderndorfer Vinko iz St. Jurja; Rismal Jelšava iz Slov. Bistrice; Metlika Florentina iz Slov. Bistrice; Zagar Elza iz Bočne; Petje Helena iz Hajdine; Debeljak Ivan iz Ribnice; Šetinec Ljudmila iz St. Vida; Hafner Franc iz Kroke; Rebolj Viktorija iz Trate; Tavželj Aleksandra iz Zalca; Križič Roza iz Starega trga; Cizelj Marija iz Mekinj; Sancin Karel iz Celja; Serajnik Joško iz Dovja; Groznik Milena iz Hrastnika; Beg Anton iz Trbovelj; Burdian Franc iz Šoštanj; Balanč Franja iz Logatca; Presl Miroslav iz Ljutomera; v VII. skupino: Perper Pavla iz Dobriča; Robič Anton iz Sv. Petra pod Sv. gorami; Štokelj Antonija iz Murske Sobote; Monspoli Ana iz Brežic; v IX. skupino: Dolgan Marija iz Sevnice; Belec Ivana iz Križevcev.

Učiteljski pravnik

—Š odmera davka od stanarin in kurjave. Nekatero občinske uprave odmerjajo učiteljski pri izplačevanju stanarin in kurjave davkov po nepravilnih lestvicah. Nekatero se celo prišteje k odtegljajem doklade samoupravnih teles. Tako prakticiranje je napačno in ne ustreza tozadevnim predpisom zakona o neposrednih davkih in njegovega pravilnika z dne 8. februarja 1928.

Radi ponavljajočih se poprašenj, kako je s to odmero, in da se bo znalo učiteljstvo v bodoče ravnati, prinašamo ta-le pojasnila.

Člen 91. gori citiranega zakona in pravilnika pravi: Vsi ponavljajoči se prejemki, za vezani davku iz vsakega službenega razmerja ali vsakega poklica, se smatrajo za en davčni predmet. Prejemki in koristi, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj, so vsak zase poseben davčni predmet.

Zakon o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929. v §§ 29. in 173. jasno določa redno in mesečno se ponavljajočo višino prejemka iz naslova stanarine in podobno tako §§ 23. in 84. višino prejemka iz naslova kurjave. Ta prejemka sta del učiteljske plače, ker izhajata iz istega službenega razmerja in istega poklica. Dohodka iz omenjenih naslovov sta določena vnaprej. Radi tega se ju mora smatrati združena s prejemki po uradniškem zakonu z dne 31. marca 1931. kot en dohodek ali skupni dohodek rednih mesečnih prejemkov.

V smislu te edine pravilne razlage je ta dohodek podrejen davku po členu 95. zakona o neposrednih davkih, ki predpisuje v svoji 2. lestvici davke na mesečni dohodek, zmanjšan za zakonski odbitek, kakor ga predpisuje člen 93. istega zakona.

Povsem napačna je uporaba člena 96. omenjenega zakona za odmero davka od stanarin in kurjave.

Po lestvici, ki jo ta člen priobčuje, se odmerja davke na one dohodke, ki niso ponavljajoči, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj in ki

niso stalno določeni (mesečno), to je, redno se ponavljajoči.

Stanarina in kurjava sta stalno določeni. Radi tega se ne smeta obravnavati zase in ne prideta na lestvico, ki jo prinaša člen 96. Uporaba tega člena je za ta slučaj zgrešena in je odtegljaj za davek nepravilno odmerjen.

Pravilna odmera davka na stanarino in kurjavo se izvrši le, ako se mesečna stanarina in kurjava prištejeta k mesečnim službenim prejemkom po uradniškem zakonu. Od teh skupnih prejemkov se odšteje zakonski odbitek po členu 93. zakona o neposrednih davkih. Ostali znesek je podvržen davku po lestvici, ki jo priobčuje člen 95. omenjenega zakona.

Ker se učiteljem odmerja in odteguje davek od plač pri VII. odd. banske uprave, imajo občine odmerjati in odtegovati le še diferenco davka, ki nastane, ako se prišteje k mesečni plači mesečna stanarina in kurjava. Koliko davka se odtegne od plače, je razvidno iz mesečnega plač. seznama.

Zgrešeno je postopanje obč. uprav, katere nalagajo na davek stanarin in kurjav doklade samostalnih teles (občinske ali cestne doklade).

Člen 97. zakona o neposrednih davkih v svojem 3. odstavku pravi: Državni uslužbenci niso zavezani samoupravnim dokladam glede davka na prejemke po zakonih in naredbah, ki veljajo za državne uslužbenice.

OPOZORILO UPRAVITELJSTVOM.

Vsa šolska upraviteljstva se opozarjajo, da se odpošiljajo mesečni plač. sezname naravnost na VII. odd. kraljevske banske uprave v Ljubljani.

Dalje se opozarja, da upraviteljstva predložijo z mesečnimi plač. seznamami tudi pooblastila, ako ne podpisuje podrejeni učitelji sami plač. seznamov. Ako gre za podpis na enojniku, naj bo pooblastilo temu primerno sestavljeno, če gre za podpis na dvojniku in prejem denarja, pa temu primerno. Vsako pooblastilo mora biti samostojno, zase in vsak mesec poseben. Pooblastila naj bodo vedno overovljena po upraviteljstvih, razen posebnih slučajev, ki jih overovi sodnja. Kolkovnje ni potrebno. Brez overovljenih pooblastil ni mogoče redno in točno poslovanje.

Da ne nastajajo nepotrebne zamude in prekladanja, se vas vabi, da se natančno ravnate po zgornjih navodilih.

Mladinska matica

LETOSNJE KNJIGE
MLADINSKE MATICE.

1. Kresnice VI.
2. Bogomir Magajna: »Brkonja Čeljustnik«.
3. E. Deržaj - A. Černejeva: »Za vesele in žalostne čase«.
4. M. Kmetova: »Lovci na mikrobe«.

Vse 4 knjige so bogato ilustrirane. Prvič izide letos v rednih publikacijah obširna slikanica v 4 barvnem tisku na finejšem papirju. »Brkonja Čeljustnik« izide z 18 celostranskimi ilustracijami Božidarja Jakca.

Izredno obširne in pestre bodo letos »Kresnice«.

V 10. številki »Jugoslovenčeta« je izšel prevod K. Sirokove črtice »Kako sem postal zaveden Slovenec«, ki je bila priobčena v »Kresnicah«.

Knjige Mladinske matice so povečini že dotiskane. Ljubljanske šole dobijo že 13. t. m. zjutraj. Prosimo cenj. poverjenike, da jih pošljejo iskat.

Tiste šole, ki ne pošljejo pravočasno naročil, seveda knjig ne bodo mogle dobiti.

vztrajal na svojem službenem mestu polnih 20 let. Ugled in spoštovanje, ki ga je užival pokojnik med Čemšeničani, katerim je vzgojil domala en rod, pričata o njegovi močni osebnosti. Iz Čemšenika se je preselil v Polhov gradec ter v tem svojem rojstnem kraju služboval 6 let, nakar je nastopil nadučiteljsko mesto v Jaršah pri Domžalah, kjer je deloval polnih 20 let. Bil je mož jeklene volje, kremenitega značaja, zaveden in napreden narodnjak, ki je imel jasen pogled, poln upov v lepšo jugoslovensko bodočnost še v onih časih, ko se je o jugoslovenstvu govorilo kot o veleizdajstvu. Njegovo učiteljevanje spada v dobo, ki je bila polna političnih in narodnih bojev za vpliv moči nad učiteljskim stanom. Vestno izpolnjevanje službenih in stanovskih dolžnosti in njegove prirojene vrline so ga usposobile, da je leta 1913. postal predsednik kamniškega učiteljskega društva, katero je kot predsednik vodil do svoje upokojitve polnih 15 let. Kot društveni predsednik je bil tudi član okrajnega šolskega odbora, kjer je z vso svojo sposobnostjo deloval v prid šolstva zlasti pa svojih tovarišev, ki se ga bodo s hvaležnostjo spominjali.

Poleg šole je posvetil vse svoje moči »Sokolu«. S prihodom v Jarše je postal član domžalskega »Sokola«, ki je bil dobrega pol leta preje ustanovljen. V njem je deloval leta in leta kot tajnik. Z društvom vred je preživljal vse težave, ki so nastale kmalu po ustanovitvi, posebno pa ob graditvi sokolskega doma in med svetovno vojno. Preživel je vstajenje društva leta 1918., dočkal, da je bil plačan dom in razvit društveni prapor. Zgodovina domžalskega »Sokola« je v tesni zvezi z delom rajnega Toma, ki je bil društvu tajnik, kasneje podstarosta nazadnje pa starosta. Za svoje vestno delovanje na prostnem polju je bil kot šolnik odlikovan z redom sv. Save V. stopnje.

Da ne bo nepotrebnih sitnosti in zamer, uprava prosi, da se vsi z naročili podvzajo. Za vse ostale šole se začnejo razpošiljati publikacije takoj po 15. juniju.

Dokler bo še kaj knjig v zalogi, se sprejemajo še novi naročniki.

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

—Za povzdigo kmetijstva. Živahno zanimanje učiteljstva za sodelovanje s sreskimi kmetijskimi referenti so najboljši dokaz, da učiteljstvo resno stremi sodelovati pri povzdigi našega kmetijstva. V zadnjem času so skoraj na vseh zborovanjih sreskih učiteljskih društev predavali sreski kmetijski referenti in dvoji kmetijski strokovnjaki. Posnemamo iz nastopnih srezov:

Konjice. Na dnevnem redu zborovanja so bila predvsem gospodarsko-kmetijska predavanja. Za sreski kmetijski odbor je govoril njegov predsednik g. Križanič o delu in smernicah odborov in je povabil učiteljstvo k sodelovanju. Sreski kmetijski referent g. Nemeč je govoril o temi: »Reorganizacija kmetijstva in učiteljstvo.« Sreski veterinarski referent je poročal o raznih društvih za rejo in varstvo živali in opozarjal na postopek pri kužnih obolenjih.

V Litiji je predaval sreski kmetijski referent g. Šušteršič in podal navodila za obisk potujoče kmetijske razstave.

V Kočevju je govoril nadzornik šolskih vrtov Skulj A. o urejanju in oskrbovanju šolskih vrtov in o razstavi šolskih vrtov, ki naj pokaže učiteljevo delo za povzdigo vrtnarstva in sadjarstva.

V Ljutomeru je razložil sreski kmetijski referent g. Znidaršič najnovejša izkustva o

obdelovanju zemlje in dal učiteljstvu dokaj praktičnih navodil.

V Ormožu je govoril ing. g. Lukman o vinarstvu, sadjarstvu, kletarstvu in zadrugarstvu. Učiteljstvo je sledilo dveurnemu predavanju z vsem zanimanjem.

V Gornjem gradu so imeli že drugo kmetijsko predavanje. Sreski kmetijski referent g. Novak je nadaljeval zadnjič začeto in nedovršeno predavanje. Po predavanju si je učiteljstvo ogledalo vzorna gnojlišča in drevesnico sreskega kmetijskega odbora. Praktični ogledi so vzbudili med učiteljstvom dokaj zanimanja. Veliko zanimanje po vseh srezih, bo brez dvoma rodilo zaželene uspehe za skupno delo učiteljstva, sreskih kmetijskih referentov in ostalih činiteljev za prosep našega kmetijstva in naše vasi.

Šolski radio

—XXXIII. teden. V torek dne 13. junija bo predaval g. Marjan Tratar: »Kako naj čitamo lepo čtivo«. Ta oddaja bo razgovor med predavateljem in učenci V. razreda osn. šole v Trebnjem. Razpored: 1. Uvod; 2. Našem rodu in mladinskih listih sploh. 3. Dobra in slaba knjiga. 4. Rojstvo slov. knjige — kratak pogled v njen zgodovinski razvoj. 5. Razdelitev knjig in čtiva. 6. Besedno in miselno čitanje. 7. Kako si ustvarimo lastno knjižnico. 8. Nekaj o javnih ljudskih knjižnicah. 9. K zaključku se o mladinski zbiralni knjižnici akciji v dravski banovini.

V petek dne 16. junija bo obravnaval g. Viktor Pirnat temo: »Jugoslavlani ob Adriji« po sledečih točkah: 1. Pradomovina naših prednikov. 2. Prihod Jugoslovanov na Jadran. 3. Jugoslavlani postajajo pomorci. 4. Slavna naša pomorska prošlost. 5. Morje je izvor blagostanja. 6. Uskoki. 7. Kako je sedaj tam doli? — Pripravite zemljevid Evrope in Jugoslavije!

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

POLJSKO ŠOLSTVO.

Zakon o reformi šolstva na Poljskem ima le okvirni značaj. V njem so le glavna načela in norme; podrobna izdelava šolske organizacije pa je poverjena zaenkrat še ministru prosvete in ostalim izvršilnim organom.

V sedmem starostnem letu vstopi otrok v osnovno šolo, ki jih ima dandanes Poljska 23.000. V to šolo hodijo otroci sedem let. Šolska reforma je vpeljala v to osnovnošolsko življenje tri stopnje. Prva stopnja: štirje prvi razredi, katerih naloga je nuditi učencem začetno izobrazbo; druga stopnja: peti in šesti razred »povšehne« šole ima namen razširiti temeljno izobrazbo in končno tretja stopnja: sedmi razred, ki naj pripravi učenca za življenje in mu da določene državljanske nazore, ako konča šolanje na tej stopnji. Posebnost tega šolstva je, da ima v svojem programu tudi pripravo za srednjo ali kako strokovno šolo. Tako pride lahko otrok po končanem šestem razredu »povšehne« šole v gimnazijo (ne kakor doslej po končanem 4 razredih osnovne šole) in po končanem sedmem razredu v strokovno šolo, ali pa se tu konča njegova šolska obveznost.

Jasno je, da so se morali pri takih temeljnih izpremembah osnovnega šolstva izpremeniti tudi temelji srednjega šolstva. Tudi srednja šola ima tri stopnje. Prva stopnja odgovarja dosedanjemu prvemu in drugemu razredu gimnazije in jo predela mladina že v povšehni šoli; nato pa preide v lastno šestletno srednjo šolo in to v štiriletno gimnazijo in dvoletni licej.

Najradikalnejše reforme izvaja novi zakon v zapuščenem strokovnem šolstvu. Tudi tu so vpeljane tri stopnje: strokovne šole, v

katere more biti sprejeta vsa ona mladina, ki je dovršila sedem razredov »povšehne« šole, dalje strokovne šole, v katere vstopa mladina, ki je absolvirala štiri letnike gimnazije in končno strokovno šolstvo, ki sprejema le absolvente licejev. Pa ne samo to tristočno organizacijo strokovnih šol, marveč še druge izpremembe opazimo, posebno pa to, da imajo odlični učenci navedene šole pravico nadaljevati svoj študij na nekaterih akademskih šolah, ki učno snov dovršujejo in dijake ustvarijo za popolnejše in sposobnejše življenje.

Končno pa uvaja novi zakon velike izpremembe v organizaciji učiteljske izobrazbe. Dosedaj je vsak, ki je hotel postati učitelj prešel takoj po končani sedemrazredni osnovni šoli na učiteljsko šolo. Sedaj mora imeti najprej šest razredov »povšehne« šole, dalje štiri razrede gimnazije in nato vstopi v triletni pedagoški licej.

Tudi počitnice so po novem šolskem zakonu preurejene.

Glavne počitnice trajajo od 16. junija do 19. avgusta. Velikonočne počitnice en teden, božične in novoletne počitnice pa od 25. decembra pa tja do 15. januarja. Tudi ta reforma je bila pozdravljena z velikim navdušenjem od učencev in učiteljev. K.

Vprašanja in odgovori

—Š Vprašanje K. A. v T. Ali je upravičen kraj. šol. odbor ali občina pri izplačilu stanarine in kuriva odtegniti uslužbenški davek po čl. 96 z. o. n. d.; 100% občinsko doklado; 9%

povedal, zakaj ga iščem, se ni namrdnil. Še postregel mi je s smehom in z dobro besedo. In še preden je prinesel natakarni črno kavo, sva bila že sredi pogovora.

»Te dni izide tvoja mladinska knjiga »Brkonja Čeljustnik«, ali bi mi povedal, kako si zašel med mladinske literate?«

Magajna se je nasmehnil. »Bolj slučajno. Nekoliko pa me imaš tudi na vesti, ker si me pripravil do tega, da sem začel pisati za »Naš rod«. Sicer so moji pravnici, ki sem jih objavljaval v dijaškem listu »Plamenu«, polni motivov iz otroških let. Tudi v poznejših mojih delih nastopajo večkrat otroci, tako Balonček v »Vineti«, Zarjica v »Ananasu«, Jurkica v »Gornjem mestu« itd., a vse te stvari niso bile namenjene otrokom.

Pisati za mladino pa se mi je zdelo silno težko. Nikdar prej si nisem mislil, da se bom pečal tudi z mladinsko literaturo. A ko si ti drezal vame, sem začel misliti na to. Neko noč, ko nisem mogel dolgo zaspati, je spomin grebel po moji mladosti. Naenkrat je dogodek iz mojih otroških let tako zaživel pred menoj, da sem stvar napisal kar v eni sapi. Zgodba, ki je bila objavljena v »Našem rodu«, je ugajala in to me je opogumilo, da sem postal stalen sodruženik naše mladinske revije.

Magajna je umolknil. Z roko je šel po visokem čelu, po že razredčenih svetlih lasih, velike oči pa so mu zazijale v družbo mladih dam, ki so kot nalašč posedle v nasprotni kot prav za steber.

»Kako si prišel do »Brkonje Čeljustnika?« Magajna je pomislil za hip. »Misel za »Brkonjo Čeljustnika« me je obšla prvič, ko sem bil pri Graničarjih na italijanski meji. Tu se pričinja tipična kraška pokrajina, s prepadi in podzemskimi jamami. In prav te so me stalno spominjale na mojo lepo domačo vas s čudovito njeno okolico. Zapadni del doline Reke je zares romantična pokrajina,

† Tomo Petrovec

V nedeljo dne 28. maja je nenadoma umrl v splošni bolnici. Krepak in čvrst, kakor je bil vse svoje življenje, ni mogel kljubovati opasnemu tifuzu. Zrušil se je v 74. letu in v torek smo ga spremili k večnemu počitku. Tovariši od blizu in daleč so mu izkazali zadnjo čast. Njihov mogočni zbor mu je zapel zadnjo pesem, društveni predsednik g. Arrigler Antor se je v imenu učiteljstva v ganljivem in jedrnatem govoru poslovil. V imenu Domžalskega »Sokola« pa je govoril društveni tajnik.

Tomo Petrovec je bil rojen leta 1859. v Polhovem gradu. Svoje prvo službeno mesto je nastopil v daljnem Čemšeniku pri Zagorju ob Savi. Tam si je ustanovil svoj dom, v katerem ni bil dolgo srečen, ker mu je po nekaj letih umrla zakonska družica. Kljub temu je

Mož, ki je imel pogum pred 27 timi leti kot učitelj javno nastopati v sokolskem kroju in delovati pri »Sokolu«, je zaslužil, da se ga spominjamo s spoštovanjem.

Ohranimo ga v lepem spominu!

—ec.

A Sirok:

Pri Bogomiru Magajni

Hočeš dobiti Magajno, ne išči ga doma. Če ga ni v Unjonski kavarni, ga najdeš v nebotičniku, včasih prav v najvišjem nadstropju. In tam sem ga tudi iskal. Skozi pisano množico nedeljske gneče mi je kazal pot njegov veseli smeh.

Magajna je prav za prav sinonim za veselje, razpoloženje, za smeh in pesem. Jutra prespi in šele zvečer zaživi. Ko zaslišiš njegov »Večerni zvon« in »Pesem dvanajstih razbojnikov«, veš da je v ekstazi.

Takrat se ni prepeval; sedel je s prijateljem in čakal vesele družbe. Ko sem mu

cestnega dodatka in 60% banovinske in cestne doklade?

Odgovor: Uslužbenki davek po čl. 95 od izplačila 700 Din znaša samo 17 Din. Vse druge doklade so neopravičene, ker so prejemki državnih uslužbencev in upokojencev po čl. 97 uradniškega zakona oproščeni vseh samoupravnih dokladov.

Stanovska organizacija JUJ iz društev:

VABILA:

= JUJ SRESKO DRUŠTVO v LITJI bo zborovalo v soboto 17. junija 1933. v Ljubljani ob 9. uri v dvorani »Krke« pri Mikliču. Dnevni red: 1. Društvene zadeve. 2. Predavanje tov. Samca: Računovodstvo v osn. šoli. 3. Raznoterosti. — Zatem bo zboroval sreski odbor za razstavo šolskih vrtov. Sreski šolski nadzornik pa bo poročal o vrtnarskem krožku. — Sporočamo željo iz vrst tovarišev, da se zatem udeležijo čim več članstva na skupnem kosilu pri Mikliču. (Ob lepem vremenu na vrtu.) — Odbor.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

= JUJ SRESKO DRUŠTVO v ORMOŽU bo zborovalo v soboto, dne 10. junija t. l. v Ormožu ob 9. uri. — Odbor.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO v LJUTOMERU bo zborovalo 14. junija pri Kapeli. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk poročilo s seje predsednikov, obravnava razstave šolskih vrtov in predavanje nadzornika tovariša Karbaša o vplivu gospodarske krize na šolo. — Pridite vsi! Začetek ob pol 11. uri.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO v KAMNIKU bo zborovalo v sredo 14. junija 1933. ob 10. uri v Kamniku. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Predavanje. 3. Matični listi. 4. Predlogi za banovinsko skupščino. 5. Slučajnosti. — Odbor.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO v PTUJU bo zborovalo dne 12. junija v Ptuj v Mladiki ob 9. uri. Dnevni red se bo spopolnil s predavanjem tov. Debenaka o šolstvu na Čehoslovaškem, ter referatom tov. Rusjana o goriškem fašizmu.

Ob 8. uri ima odbor istotam sejo. Radi važnosti seje se naprošajo tovariši odborniki od zunaj, da se iste sigurno in pravočasno udeležijo. — Odbor.

POROČILA:

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO v LITJI je zborovalo 6. maja v Sokolskem domu v Stični in je bilo navzočih 60 članov. Predsednik tov. Jože Župančič je ob 9. uri pozdravil članstvo, pisatelja Ivana Zorca in nadzornika tov. Bezeljaka Ivana. V toplih besedah se je nato spomnil pok. tov. Kozjaka, nekdanjega šol. upravitelja v Toplicah. Zbor je pijetno počastil spomin blagega tovariša. Zatem je podal tov. predsednik obširno situacijsko poročilo in čital došle dopise. V srežu se prav lepo razvija Jadranska straža. Sklenjeno je bilo, da se bo vršilo ob priliki predavanja o problemih J. S., navzoči tov. Vinko Okorn pa je nabral kot predsednik višnjegorske podružnice JS prav lepo število novih članov. Razveseljuje je bilo dejstvo, da je že domala vse učiteljsko našega sreza organizirano v JS, mnoge šole pa imajo lastne podmladke JS. Ob soglasnem sklepu je bil sprejet predlog

polna prepada, sotesk in brzic, ki se gube skozi dve ogromni kotanji Skocijanske jame. Ko sem prišel prvič v to jamo, sem kar strmel. Kot da sem v pokrajini čudovite pravljice: tu silni prepadi, peneci slap, bobnenje vodv. v globini, tam zopet neskončni rovi ki se od časa do časa razširijo v pravljicne dvorane z blestečimi kapniki najrazličnejših oblik. In ko sem pozneje mislil na pravljico, sem čutil, da ji moram dati prav to bajno ozadje. Prav za prav je ta podzemski svet nekaj več kot potrebna kuliserija, je, rekel bi, prava hrbtenica moji pravljici. Motiv se mi je kar sproti spravljal. Osnutek sem pripovedoval učiteljici Ivki v Logatecu, ki je intenzivno živela s svojimi otroki. Ona mi je prigovarjala, naj se dela kar lotim. Kmalu je bil »Brkonja Čeljustnik« na papirju.

Magajna si je prižgal novo cigareto. Natak je prinesel sveže vode in zamenjal poln pepelnik s praznim. V spodnjih prostorih je zaigrala godba, ki si jo bolj slutil kot slišal.

Obrnil sem se zopet do njega: »Brkonja Čeljustnik« je pravljica. Ali pa veš, da so moderni pedagogi napovedali pravljici boj. Namesto, da bi pripravljala človeka za borbo v življenju, pravijo, da ga odvajajo od realnega življenja v neresničnosti in otroka navajajo tako rekoč v laž.«

Magajna se je zdaj skoro razvnel: »Moderni pedagogi delajo pravljici veliko krivico. Če ne bi imela pravljice pravice do življenja, ne bi živela že tisočletja. Pa bo tudi še živela! V neki gotovi dobi otrok naravnost hrepeni po pravljicah. Spominjaj se, da sem v »Vrtcih« in »Zvončkih« poiskal najprej vse pravljice. Šele kasneje sem se lotil drugega čtiva. Ne morem reči, da bi pravljica kdaj kvarno vplivala name. Prej nasprotno. Ona bistri fantazijo in blaži srce, navaja ga k dobremu in odvajajo od zla.

tov. Košmrlja iz Zagorja, naj izhajajo knjige Mladinske matice v jeseni, kar je res praktično in bo najbolje služilo šolskim interesom. Zadeva publikacij MM pa se bo stavila tudi na dnevni red prihodnjega zborovanja. Ugotavljalo je namreč članstvo, da je »Naš rod« premalo vsebinsko barvit in je preveč literarno enoličen, učiteljsko pa si želi, naj bo »Naš rod« sodoben šolski priročnik. Čula se je tudi ostra kritika glede sodelavcev pri »Našem rodu«, češ, da srečavamo premnogokrat le iste sotrudnike.

Pisatelj Ivan Zorec je zborovalce povedel v poldrugourn predavanju v stare čase belih menihov in je zato žel toplo zahvalo. Predavanje tov. Samca iz Muljave »o računstvu« se je preneslo na prihodnje zborovanje. Pri slučajnostih se je sprejel pismeni predlog tov. Pelka s Toplice: Draginjski razredi se naj izenačijo. Šolski upravitelji so predložili težave v kraj. šol. odborih, ki ne dobivajo rednih prispevkov od občin. Sprejeto je bilo, da se bo predlagalo merodajnim mestom, naj se prispevki občin, ki jih morajo nakazovati kraj. šol. odborom odtrgujejo že na davkarjih. Tov. Adamič in tov. Košmrlj iz Zagorja sta sprožila debato o »Pohodu«, ki je kruto žalil poročene učiteljice. Tov. Jevnikar s St. Vida je predlagal z ozirom na to, da se propagirajo po šolah razni podmladki in številne organizacije: Na šolah naj se vpelje le ena organizacija, ki naj ima po potrebi tudi odseke. S poplavo društev se deca samo bega, starši pa, ki čisto nimajo niti za preživljanje, ne zmorejo za članske prispevke. Tov. Janežič s Police je kritiziral slabo izdelavo zvezkov držav-

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

ne izdaje. Sreski kmetijski referent g. Sušteršič iz Litije je podal navodila za obisk potujoče kmetijske razstave, ki bo prispela v Višnjo goro koncem junija, v Litijo pa 21. julija t. l. Zborovanje je poteklo v najlepšem tovariškem razpoloženju, posebno so se izkazali zlasti oni iz višnjegorskega in stiškega konca kot duhoviti debaterji. Mnogo so pripomogli, da bo učiteljsko zborovanje v Stični, koder ga ni bilo že več kot desetletje, ostalo v najprijetnejšem spominu. Zborovanja v Stični se je namreč udeležilo tudi mnogo Zasavcev, ki so prišli v treh skupinah: z vlakom preko Ljubljane, peš ozir. s kolesi preko Bogenšperka in Temenice. Po zborovanju je zasedal sreski kmetijski razstavniki odbor, skupno kosilo pa je bilo pripravljeno pri Fačinju, koder je otvoril vrsto napitnic tov. nadzornik Bezeljak s čestitko tov. Kodermanovi in tov. predsedniku Župančiču, ki sta se pred tedni poročila.

Jože Župančič, predsednik. Kovačič Maks, tajnik.

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO v LAškEM je zborovalo 6. maja v Laškem. Zborovanja se je udeležilo 78 tovarišev in tovarišic, kar znaša 57%. Mnogo članov (-ic) je od tega zborovanja izostalo neopravičeno.

Tov. predsednik pozdravi vse navzoče, posebno predavatelja profesorja g. Brodarja in novo vstopivšo tovarišico Pahor Marijo.

Vsled izpremembe dnevnega reda poda tov. predsednik prvo besedo predavatelju profesorju g. Brodarju. Skioptično predavanje »O Olševski kulturi« je bilo zelo zanimivo in mu je članstvo z užitkom prisostvovalo. Gospod predavatelj nas je povedel v prazgodovinsko starejšo kameno dobo in nas seznanil z načinom življenja tedanjega človeka. Skioptične slike so zelo pozitivne in zanimive nad vse dobro zasnovano predavanje. Poslušalci so na-

Po devetem letu obrne otrok rad pravljici hrbet. Takrat seže po drugačnem čitju. Jaz sem rad prebral potem spise Mišjakovega Julčka, Salomonove rudnike, Zadnje dneve Jeruzalema. Skozi pustinjo in puščavo in s trinajstim letom že z ognjem in mečem in celó Pod svobodnim solncem.

Pa še sedaj, ko se spominim svoje mladosti kot davne, davne, silno lepe dobe, vzajem rad v roke pravljice Wildea Hoffmana ali Andersena in jih čitam še vedno z naslodo.

»V tvoji pravljici igra glasba veliko vlogo, je to zgolj slučaj?«

»Ne,« je odvrnil Magajna in je tlačil ogorak cigarete v pepelniku, »ni zgolj slučaj. Ljubim glasbo. Sam pojem in igran na gosli. Tudi otroci imajo godbo radi. Največje veselje za otroke je bilo, ko so prišli muzikanti v vas. V šoli je bilo dolgočasno, a če je učitelj le prijel gosli v roke je oživel ves razred. Glasba je s pravljico v skrivnem sorodstvu: obe se oddaljujeta od mrzlega razuma in govorita neposredno srču. Vpliv glasbe na človeka je velik in prav zato zmaguje v tej pravljici Branko bolj »z goslimi kot z mečem.«

»Še to mi povej, kako si zadovoljen z Jakčevimi ilustracijami.«

»Ne zadovoljen, — navdušen!« je odvrnil Magajna. »Jakac se je dolgo obotavljal, a ko se je enkrat lotil dela, se je izkazal za pravega mojstra. Poglobil se je sijajno v moje besedilo in poleg tega je dodal še svoja doživljaja. Ilustracije so prekosile vsa moja pričakovanja, še Nemci ali Francozi bi bili takih ilustracij nad vse vesel.« Magajna si je prižgal novo cigareto in visoko puhnil dim. Zunanaj je začelo malo plihljati. Zdaj pa zdaj se je zavesa na odprtih oknih dvignila, da je zasijalo tam spodaj morje luči. Kakor male igrače so se pomikali zadnji tramvaji proti remizi.

gradili g. predavatelja z burnim aplavzom, v imenu društva pa se je istemu toplo zahvalil tov. predsednik.

Predavanju je sledil kratek zabavni film, ki so mu navzoči z zanimanjem sledili.

Za tem je prišel na zborovanje povabljeni novi sreski načelnik g. Kosi, ki ga je tovariši predsednik iskreno pozdravil. Gospod načelnik se je za pozdrav zahvalil in izjavil, da bo našlo učiteljsko v njem iskrenega prijatelja. To izjavo je navzoče članstvo vzelo z zadovoljenjem na znanje. Ob tej priliki je g. sreski načelnik izročil našemu vrlému predsedniku tov. Pleskoviču Rudolfu red. Sv. Save V. stopnje, ki ga je z njim odlikoval Nj. Veličanstvo kralj Aleksander I. za njegovo šolsko in izvenšolsko delovanje.

Vidno ganjen se je tov. predsednik zahvalil g. sreskemu načelniku in ga prosil, da tolmači njegovo zahvalo na najvišjem mestu.

Z iskrenimi in toplimi besedami sta nato čestitala odlikovancu sreski šolski nadzornik tov. Potočnik, v imenu odbora in ostalega učiteljska pa tov. Kislinger.

Došli dopisi se prečitajo in vzamejo na znanje. Stališče sekcije v zadevi pastirskega pisma jugosl. episkopata se odobri. Predlog Mladinske matice, da bi učenci-naročniki prejeli publikacije šole v septembru, se soglasno odkloni. Situacijsko poročilo sekcije se odobri. Propaganda za Jadransko stražo se vrši lokalno po šolah. Društvo pristane na predlog sekcije, da naj se vrši banovinska skupščina tik pred glavno. Dopisi »Poslovnik za staleški sud JUJ«, »Izmena i dopune zakona o narodnim školama sa obzirom na postavljene in premeštanje učitelja« in »Izmena i dopune disciplinskih propisa za nastavnike po zakonu o narodnim školama« bodo glasom sklepa krožili po vseh šolah tukajšnjega sreza.

Poročilo tajnika in blagajnika se odobri in vzameta na znanje. Saldo blagajne s I. ma-

Učiteljska knjigarna podružnica

Maribor — Tyrševa ulica šte. 44

jem t. l. znaša Din 2389/97. Članarina se v splošnem plačuje v redu, le tuintam je nekaj zamudnikov.

Kot delegati za banovinsko in glavno skupščino se soglasno izvolijo tov. Pleskovič Rudolf, Lunder Dušan in Hofbauer Alojzij; za namestnici pa Horvat Olga in Mlakar Julija.

Sprejeti so bili naslednji predlogi:

1. Prvošnje za napredovanje v višjo skupino naj se rešujejo tako, da ni treba ponovno prositi za napredovanje, če tudi je prvo prošnjo pravilno vložil in kolekoval. 2. Jako čudno je, da ni v Ljubljani razpisane nobene učiteljskega mesta (lani tudi ne), ko se je vendar med letom čitalo, da je ta ali ona učna oseba premeščena v Ljubljano. Sekcijsko prosimo tozadevnega pojasnila. 3. Tudi mesta pri kr. banki upravi in pri sreskih šolskih referentih naj bodo dostopna vsemu učiteljsstvu in ne samo posameznikom.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v sredo 14. junija v Rimskih Toplicah. Odbor bo preskrbel za to zborovanje primerno predavanje. S tem je bil dnevni red izčrpan. Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključijo tov. predsednik uspelo zborovanje.

Pleskovič Rudolf, s. r., Dušan Lunder, s. r., predsednik, tajnik.

+ JUJ SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR-MESTO je zborovalo dne 4. maja 1933. na I. dekliški osnovni šoli v Mariboru. Od 86 članov je bilo navzočih 56 t. j. 66%.

Predavanje g. prof. Baša: »Politični zemljevid Evrope«, izdaja Učiteljskega doma v Mariboru. Uvodoma omenja predavatelj, da so bila pred vojno izvršena vsa kartografska dela v tujini, po vojni pa je »Učiteljski dom v Mariboru« prvi začel izdajati zemljevide ter tako izvršil važno kulturno delo. V založbi Učiteljskega doma je izšlo v tej kratki dobi že lepo število zemljevidov, zadnji »Politični zemljevid Evrope«, katerega sta izdelala g. predavatelj in pokojni g. Slavoj Dimnik. Nato razložil, iz katerih vidikov je bil izdelan zemljevid ter poda poučne smernice in navodila o rabi zemljevida v šoli.

Tovariši predsednik poda izčrpno poročilo o delovanju društva in sekcije, kar se vzame na znanje.

Sklep: Tovariši predsednik naj skliče nekaj tovarišev, da skupno sestavijo resolucijo glede sprejema učencev v manjšinsko šolo ter glede delovanja društva »Kulturbund«.

Tov. tajnik na kratko tolmači vsebino došlih dopisov, važnejše pa prečita.

Sklepi: Knjige Mladinske matice se naj izdajo ob koncu maja ali v začetku junija, zadnja številka Našega roda pa naj izide v juniju.

Tov. Grčar in Alt se naprosita, da preučita predloge glede predpisov za premeštitve in za disciplinski postopek, kakor o društvenem razsodišču ter seznanita članstvo na prihodnjem zborovanju.

Tov. predsednik Hočevar govori o zakonu telesne vzgoje. Seznanil navzoče z najvažnejšimi točkami tega zakona, navaja, koliko so že storile druge države v tem oziru.

Resolucija: Poročene učiteljice upravičeno zahtevajo za enako delo tudi enako plačilo. Sekcija JUJ za dravsko banovino naj zastavi vse svoje moči, da se poročenim učiteljicam, katerim je bila z novim finančnim zakonom ukinjena stanarina, ista zopet izplačuje.

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO v PTUJU je zborovalo dne 6. maja v Mladiki v Ptuj. Zborovanja so se udeležili 103 člani, to je 6776%.

Po otvoritvi zborovanja opraviči tov. predsednik goste iz Čakovca, ki radi nastalih ovir niso prišli v Ptuj.

Prečitali so se dopisi. Glede banovinske skupščine se je izrekla želja, da naj se vrši začetkom julija, kakor vsako leto: Predlaga se, da se volijo za obe skupščini isti delegati. Za delegate se določijo: tov. Šterk Davorin in Kaukler Valentina, Njuna namestnika sta Jančič Ivo in Kovač Albina.

Tov. Šterk bo zastopal društvo na občnem zboru Učiteljske samopomoči.

Tov. predsednik poda nato poročilo o seji glavnega odbora v Beogradu. Pojasni stališče sekcije za vardarsko banovino, ureditve razmerja iste do glavnega odbora; govori o delu glavnega odbora in o ukrepih, ki so predvideni za čim tesnejše zveze sekcij z vodstvom Udruženja. Našteje resolucije, ki so bile predane ministarstvu prosvete, a niso bile natisnjene v »Učiteljski tovariši«. Omeni spremembo pravil.

Poročilo ni sledila debata. Tov. predsednik vabi navzoče k pristopu v podružnico Pedagoške centrale, ki se je ustanovila v Ptuj. Poziva tovariše, da se zainteresirajo za spominsko slavlje septembrskih dogodkov leta 1908.

Sledilo je predavanje tov. Debenaka. V svojem referatu »Obraz Evrope«, je v kričečih barvah slikal življenje oblagodarjenih in onih, ki žive življenje bede in trpljenja. Tovariši so v debati želeli, da se prihodnjič izneso predlogi, kako bi se odstranili vse te hude krivice, ki se gode masi človeštva. Tekom debate, ki je bila živahna in precej ostra, se je kazalo na vzroke, ki so krivi, da se morala mas ne dviga, marveč pada. Po zaključitvi debate, se tovariši predsednik predavatelju zahvali.

Ker so se v zadnjem času pojavile ne-ljube prilike v društvu, je tovariši predsednik podal ostavko.

Prihodnje zborovanje bo meseca junija in sicer bo to izredni občni zbor.

Šestan Iv. Dušan, s. r. Kaukler Iv. Val., s. r. predsednik, t. č. tajnica.

Oddelek za učila

Ljubljana
Maribor

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO v KRA-

NJU je zborovalo v soboto 6. maja t. l. v Škofji Loki v novi šoli. Udeležba je bila dokaj številna. Zborovanja sta se udeležila obo sreska šolska nadzornika ter upravitelj škofjeloške meščanske šole, ki je zborovalce pozdravil s toplimi besedami.

Situacijsko poročilo je podal tov. predsednik. Govoril je o nadzorniškem vprašanju ter sporočil, da je pristopilo 15 novih članov. Njihov pristop so zborovalci soglasno odobrili. Debate o situacijskem poročilu se je udeležil le nadzornik tov. Rus. O poslovniku za razsodišče ter o predlogu za spremembo zakona o narodnih šolah je poročal tov. tajnik, ki je obenem prebral tudi došle dopise. Glede izdajanja publikacij Mladinske matice je zborovanje sklenilo, naj le izhajajo v istem roku kot doslej.

Nato je imel tov. Lapajne praktičen nastop z dečki 5. in 6. razreda škofjeloške osnovne šole. Za temo si je izbral »Kmetijsko kramljanje«. Na lahek in sodoben način je razvijal snov iz skoraj vseh kmetijskih panog, ki bi jo moral poznati vsak učenec osnovne šole. Kljub temu, da so bili navzoči predvsem le mestni učenci, so aktivno in z zanimanjem sodelovali. Vmes pa je bilo tudi dosti humorja. V marsikom je vzbudil ta nastop voljo in veselje do kmetijskega pouka. — O nastopu se je razvila živahna debata, v katero so posegli tov. Grum, Štefe in Horvat. Pravilno je poudaril tov. predsednik, da moramo tudi mestni mladini nuditi pouk iz kmetijstva, ker le na ta način jim bomo vcepili ljubezen, spoštovanje in zanimanje do domače grude in do kmečkega življenja.

ZEMLJEPIS IN ZGODOVINA

za III. in IV. razred osnovnih šol

od J. Polaka

stane samo 9 Din, odnosno 10 Din, a Vam zelo olajša pouk, ker Vam ni treba snovi narekovati, si otroci s tem ne kvarijo pisave in ne pravo-pisa ter pridobite na času. Naročite takoj vse štiri knjižice za 38 Din, odnosno one, ki jih potrebujete za sebe ali učence

v knjigarni

Učiteljske tiskarne v Ljubljani
ali pri podružnici v Mariboru